

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 897 / DPSS
DATA 14.05.2018

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
326/29.05.2018

Biroul permanent al Senatului
Bp 106 24.05.2018

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*, inițiată de domnul deputat UDMR Csoma Botond și un grup de parlamentari UDMR (**Bp. 105/2018**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 35 alin.(1) din *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*, cu modificările și completările ulterioare, în sensul acordării posibilității ca deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și art. 34 din lege să poată fi atacate și la instanța în a cărei circumscripție se află domiciliul, reședința sau, după caz, sediul reclamantului (în prezent, acestea pot fi atacate la tribunalul în a cărei circumscripție se află sediul entității).

II. Observații

1. Precizăm faptul că dispozițiile art. 35 alin. (1) din *Legea nr.165/2013* au făcut obiectul controlului de constituționalitate, Curtea Constituțională a

României statuând, prin *Decizia nr. 115/2016*¹, faptul că „*nicio dispoziție din Legea fundamentală sau din actele normative internaționale invocate nu prevede interdicția instituirii unei anumite instanțe care să fie competentă să judece o cauză, ci numai dreptul oricărei persoane de a se adresa instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime*”.

Curtea Constituțională a României a apreciat că, pe lângă dezideratul unei mai bune administrări a justiției, legiuitorul român a avut ca scop și realizarea obiectivului de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii în materia restituirii, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, creând premisele unor practici judiciare constante prin reglementarea unui cadru normativ corespunzător.

În cuprinsul aceleiași decizii, Curtea amintește și *Decizia nr. 731/2015*², prin care aceasta a reținut că „*legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, principiul liberului acces la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a tuturor celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege, nicio lege neputând exclude de la exercițiul drepturilor procesuale astfel instituite vreo categorie sau grup social*”.

În acest context, apreciem că modificarea textului art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013*, prin atribuirea competenței instanței în circumscripția căreia se află domiciliul reclamantului, nu numai că ar conduce la o deturnare de la scopul urmărit de legiuitorul român și de la directiva europeană, dar nici nu ar avea finalitatea dorită.

2. Totodată, trebuie reținut că procedura prevăzută la art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* derogă de la procedura contencioasă administrativă prevăzută în *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare*, motiv pentru care trimiterea făcută de inițiatori la art. 10 alin. (3) din această lege nu poate fi acceptată.

Strict referitor la competența exclusivă a secțiilor civile ale tribunalului, stabilită prin art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013*, s-a pronunțat, într-o altă decizie, Curtea Constituțională.

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

² referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 73 alin. (2) din *Legea nr. 85/2006* privind procedura insolvenței

În acest sens, indicăm *Decizia nr. 189/2016*³, în care se reține că, prin edictarea *Legii nr. 165/2013*, legiuitorul român și-a propus să instituie un mecanism eficient pentru accelerarea procesului de restituire a imobilelor preluate de stat în mod abuziv în perioada regimului comunist. Soluția legislativă prevăzută de textul de lege criticat reprezintă una dintre modalitățile prin care statul român a dat expresie, sub acest aspect, recomandărilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), cuprinse în Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010 în cauza Maria Atanasiu împotriva României, în vederea înlăturării sistemului defectuos, stagnant, generator de întârzieri considerate de CEDO contrare dreptului la un proces echitabil ca urmare a duratei excesive a procedurilor. Astfel, prin *Legea nr. 165/2013*, s-a atribuit secțiilor civile ale tribunalului competența de soluționare a contestațiilor atât împotriva deciziilor entităților deținătoare sau investite de lege cu soluționarea notificărilor, cât și ale Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor. Argumentul decisiv pentru adoptarea unei astfel de soluții legislative l-a constituit plenitudinea de jurisdicție a unei instanțe civile. În virtutea acesteia, judecătorul se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii prin compensare în puncte.

Așadar, Curtea Constituțională a constatat că legiuitorul român a optat pentru soluționarea contestațiilor de către o instanță civilă în detrimentul uneia administrative, în scopul diminuării duratei procedurii, instanța însăși urmând să se pronunțe asupra calității de persoană îndreptățită și să stabilească tipul de despăgubire cuvenită și modalitatea de realizare a acesteia, în natură sau prin echivalent. În ipoteza în care ar fi fost menținută competența de soluționare a acestor contestații de către instanțele de contencios administrativ nu s-ar fi înregistrat nicio accelerare a procesului de restituire.

Reamintim că *Legea nr. 165/2013* a fost adoptată ca urmare a pronunțării de către CEDO, la data de 12 octombrie 2012, a hotărârii în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, prin care, alter alia, instanța europeană a remarcat că prevederile legislative complexe și modificările ce le-au fost aduse de-a lungul timpului s-au tradus printr-o practică judiciară neconstantă și au generat o incertitudine juridică generală în ceea ce privește interpretarea noțiunilor esențiale referitoare la drepturile foștilor proprietari, ale statului și ale terților dobânditori ai bunurilor imobile naționalizate.

³ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

3. De asemenea, precizăm faptul că *Expunerea de motive* nu a fost elaborată cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 31 din *Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*. Astfel, aceasta nu conține informații concludente referitoare la conținutul evaluării impactului reglementărilor propuse asupra actelor normative în materie, corelarea noilor dispoziții cu cele existente, precum și impactul macroeconomic, de afaceri și social, inclusiv evaluarea costurilor și beneficiilor, nu conține informații privind consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile/asociațiile/autoritățile și specialiștii consultați și rezultatele acestor consultări.

Totodată, remarcăm că în instrumentul de prezentare și motivare se face referire la aglomerarea tribunalului București, având în vedere că cele mai multe decizii atacate sunt cele emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, ce își are sediul în București. Totuși, trebuie semnalat că modificările competenței instanțelor judecătorești nu trebuie făcute intempestiv, ci după o analiză a impactului modificărilor preconizate asupra tuturor instanțelor judecătorești, în acest sens fiind necesară solicitarea unui aviz al Consiliului Superior al Magistraturii.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**

Președintele Senatului